

„Wpływ rodzaju pracy wykonywanej w przeszłości na sprawność w wieku emerytalnym”

Streszczenie

W literaturze obecna jest znaczna ilość danych na temat wpływu aktywności zawodowej na zdrowie, do najczęściej poruszanych tematów należy wpływ przejścia na emeryturę na zdrowie. Badania nad związkiem między przeszłą aktywnością zawodową a sprawnością wśród starszych emerytów pozostają nieliczne.

Celem badania będącego przedmiotem niniejszej rozprawy doktorskiej była ocena wpływu rodzaju wykonywanej w przeszłości pracy na sprawność osób starszych. Oceniono sprawność fizyczną, funkcjonalną, dobrostan psychiczny oraz poziom ograniczeń funkcjonalnych związanych z bólem dolnego odcinka kręgosłupa. W tym celu 205 uczestników badania podzielono na dwie grupy, z których jedna obejmowała uczestników wykonujących w przeszłości pracę fizyczną a druga uczestników wykonujących w przeszłości pracę umysłową. U badanych oceniono wzorce aktywności fizycznej podejmowanej przez całe życie do momentu badania. Wykonano także badanie spirometryczne, pomiar siły uścisku ręki dominującej, ocenę sprawności funkcjonalnej w zakresie podstawowych oraz instrumentalnych czynności dnia codziennego czy pomocy skal ADL oraz IADL, funkcjonowanie fizyczne przy pomocy baterii testów SPPB, objawy depresji przy pomocy skróconej wersji skali GDS oraz ocenę ograniczeń funkcjonalnych związanych z bólem dolnego odcinka kręgosłupa przy pomocy skali Quebec.

W badanej grupie nie zaobserwowano istotnych statystycznie różnic w zakresie wyników badanych parametrów pomiędzy uczestnikami wykonującymi w przeszłości pracę fizyczną, a uczestnikami wykonującymi w przeszłości pracę umysłową. Nie wykazano także istotnych statystycznie różnic pomiędzy kobietami wykonującymi w przeszłości pracę fizyczną a pracownicami umysłowymi oraz pomiędzy mężczyznami będącymi w przeszłości pracownikami fizycznymi a tymi którzy wykonywali pracę umysłową.

W grupie pracowników umysłowych wykazano istotne korelacje pomiędzy aktywnością fizyczną związaną z pracą a pierwszosekundową natężoną pojemnością wydechową, która w przypadku kobiet była dodatnia ($r = 0,404$, $p = 0,004$), a w przypadku mężczyzn ujemna ($r = -0,399$, $p = 0,039$), oraz istotne statystycznie dodatnie korelacje pomiędzy pierwszosekundową natężoną pojemnością wydechową, a aktywnością fizyczną związaną ze sportem ($r = 0,34$, $p = 0,016$ i $r = 0,382$, $p = 0,049$ odpowiednio dla kobiet i mężczyzn pracujących w przeszłości umysłowo). W grupie mężczyzn podejmujących w przeszłości pracę umysłową wykazano istotne statystycznie korelacje między całkowitą aktywnością fizyczną a wynikami skal ADL oraz IADL ($r = 0,487$, $p = 0,01$ i $r = 0,544$, $p = 0,003$ odpowiednio dla ADL i IADL) oraz aktywnością fizyczną związaną ze sportem a wynikami skal ADL ($r = 0,393$, $p = 0,042$) oraz IADL ($r = 0,5$, $p = 0,008$). W grupie mężczyzn podejmujących w przeszłości pracę umysłową wykazano także istotną statystycznie korelację wyniku testu wchodzącego w skład baterii testów SPPB który oceniał równowagę z całkowitą aktywnością fizyczną ($r = 0,514$, $p = 0,006$), oraz aktywnością fizyczną związaną z pracą ($r = 0,393$, $p = 0,042$).

Niniejsze badanie jest jednym z niewielu badań poświęconych wpływowi wykonywanej w przeszłości pracy na sprawność w wieku emerytalnym i zgodnie z wiedzą autora jedynym które ocenia tak wiele aspektów sprawności osoby starszej. Wyniki niniejszego badania wskazują, że rodzaj wykonywanej w przeszłości pracy nie ma wpływu na sprawność w wieku emerytalnym pomimo istotnych różnic poziomów aktywności fizycznej związanej z pracą, całkowitej aktywności fizycznej oraz aktywności fizycznej związanej ze sportem. Zgodnie z wynikami niniejszego badania mężczyźni podejmują bardziej intensywny wysiłek związany z pracą zawodową a kobiety bardziej intensywny wysiłek związany z prowadzeniem gospodarstwa domowego, co powoduje, że całkowita aktywność fizyczna nie różni się istotnie statystycznie pomiędzy obiema płciami

Tomasz Trzmieł

29.06.2021